

Kosovoveteraan had moeite met re-integratie na vertrek bij de landmacht

In twee jaar tijd geen enkele vacature

Werken bij Defensie was Martin Lopes' grote droom. Maar door strubbelingen op de werkvloer en slechte begeleiding viel die droom in duigen en verliet de Kosovoveteraan de landmacht. Eenmaal terug in de burgermaatschappij bleek het vinden van passend werk vies tegen te vallen. Lopes: "Ik was weer helemaal terug bij af." ▀

Door: Anne Salomons

Schuchter lachend leunt Martin Lopes (31) tegen zijn taxibusje dat voor een garage in Barendrecht geparkeerd staat. Busjes en ziekenwagens van collega-chauffeurs rijden af en aan. De meesten steken hun hand op ter begroeting en scheuren dan weg naar een calamiteit of noodgeval. Lopes heeft doorgaans minder haast. Met zijn zorgtaxi haalt hij dagelijks demente bejaarden op om ze naar de dagbehandeling te brengen. Inmiddels werkt Lopes al vier jaar in het zorgvervoer en hij heeft het er redelijk naar zijn zin. Eigenlijk was het een noodsprong om bij het zorgvervoer te gaan werken. "Ik wilde eerst vrachtwagenchauffeur worden en daar heb ik heel veel voor gedaan, maar het is niet gelukt."

Onderofficier

In 1998 kwam Lopes bij de landmacht en met 41 Afdeling Veldartillerie toog hij als chauffeur 4-tonner een jaar later naar Kosovo. "Daar heb ik levenservaring opgedaan", benadrukt hij. "Het was de eerste keer dat ik lang van huis was. Wij gingen vroeger thuis nooit op vakantie. Het was een goeie tijd." In Kosovo was hij onder meer kanonnier, lader en richter op de M109, een soort tank die geen tank genoemd mag worden. Ook was hij chauffeur op een vrachtwagen die achter de M109 reed, gevuld met munitie in oorlogstijd. Zijn rijbewijs voor vrachtwagens, het C-rijbewijs, had hij inmiddels bij Defensie

■ Martin Lopes tijdens zijn werk bij de zorgtaxi
Foto: Karin Stroo

■ Martin Lopes tijdens zijn uitzending naar Kosovo in 1999. Foto: privécollectie Martin Lopes

gehaald. Maar hij wilde meer, leidinggeven bijvoorbeeld.

Zijn studieadviseur benadrukte echter steeds maar weer dat hij zijn transportpapieren en E-rijbewijs (vrachtwagen met aanhanger) moest halen. Dan had hij wat om op terug te vallen voor later als hij uit dienst was. Maar Lopes had daar eigenlijk helemaal geen trek in, hij wilde officier worden en vroeg zijn begeleider, omdat hij alleen een mavo-diploma had, of hij niet een opleiding op havoniveau kon gaan doen. "Maar die begeleider weigerde dat steeds, hij bleef me de hele tijd pushen om papieren voor de transport te halen."

Ondertussen, toen hij terugkwam uit Kosovo, was een groot deel van de oude lichte van zijn maatjes in Seedorf verdwenen en was er een nieuwe lichte gekomen. Door een tekort aan onderofficieren kreeg Lopes toen de functie van onderofficier, met geldelijke toelage, maar zonder officiële bevordering. "Die nieuwe jongens namen niets serieus, zij luisterden niet naar me en ze wilden helemaal niets. Ik heb dit meerdere malen aangegeven aan het kader, maar dat heeft me al die tijd laten zwemmen. Ik kreeg geen enkele steun en daarom kreeg ik een burn-out."

Re-integratie

In 2003 besloot Lopes daarom de dienst te verlaten, bovendien liep zijn contract af. "Ik dacht: ik heb zo een baan." Meteen kreeg hij advies om zich te melden bij een re-integratiebureau dat samenwerkte met Defensie. "Dat bureau zou mij op weg helpen naar een baan." Gedurende twee jaar volgden er zo'n tien gesprekken met consultants

van het bureau zonder dat Lopes er naar eigen zeggen ook maar iets mee opschoot. "Ze zouden met vacatures voor vrachtwagenchauffeurs komen, maar er kwam helemaal niks. Na twee jaar gaven ze me een beroepskeuzetest waaruit kwam dat ik automonteur zou kunnen worden. Daar zat ik helemaal niet op te wachten. Ik had wel via uitzendbureaus klusjes gehad als chauffeur, maar dat was op afroepbasis af en toe een dagje, dat zette helemaal geen zoden aan de dijk."

Ondertussen was hij ook gezakt voor zijn E-rijbewijsexamen, die lessen waren nog betaald door Defensie. "Ik had een vreselijke rijexaminator van wie ik bloednerveus werd. Als ik een stuurfout maakte, sloeg hij met zijn vuisten op de ruiten en schreeuwde heel hard tegen me. Daar kon ik echt niet tegen en daarom ben ik gezakt. Daarna moest ik de lessen zelf gaan betalen, dat was 100 euro per les, dat had ik niet. Ik leefde van een werkloosheidsuitkering, zo'n 600 euro per maand, terwijl ik bij Defensie 1.800 euro verdiende." Uiteindelijk werd Lopes een paar jaar postsorteerder bij de TPG. "Voor mijn diensttijd had ik ook al op de straat als postbode gewerkt en had ik kranten rondgebracht. Nu was ik weer terug bij af."

Het re-integratiebureau had hem, nadat hij een klaagbrief naar personeelszaken in Seedorf had geschreven, inmiddels wel een andere consulente toegewezen, maar die kon ook niets voor hem betekenen. "Ik ben toen heel boos geworden. In twee jaar tijd hadden ze geen enkele vacature voor me gevonden, terwijl ze dat wel hadden beloofd."

Afhankelijk

Dat hij nu in het ziekenvervoer werkt, heeft hij aan zijn eigen handelen te danken. "Ik zag die busjes rijden met een telefoonnummer op de zijkant, ik dacht: ik bel gewoon om te vragen of ze nog mensen nodig hebben. En dat was gelukkig het geval."

Lopes werkt nu dertig uur per week op de zorgtaxi, maar het salaris houdt niet over, zo rond de 1.000 euro per maand. En carrièremogelijkheden binnen het zorgvervoer zijn er niet. "Het is best leuk werk en de klanten willen allemaal hun verhaal bij je kwijt. Sommige demente bejaarden vertellen wel steeds hetzelfde, maar ach, dat hoort bij hun ziekte. Je bent niet alleen chauffeur, maar ook maatschappelijk werker. En met de collega's onderling gaat het ook uitstekend. De meeste collega's zijn al een stuk ouder en hebben een buikje van het vele zitten. Er zijn erbij met zo'n dikke buik dat ik me afvraag hoe ze nog het stuur kunnen vastpakken. Dat wil ik voorkomen en daarom ga ik regelmatig naar de sportschool en loop ik twee keer in de week hard. Ja, ik ben inmiddels best wel gehecht aan dit baantje. Ik hoef ook geen vrachtwagenchauffeur meer te worden, misschien dat ik later nog bij de politie kan werken of ergens manager kan worden. Leidinggeven lijkt me nog steeds geweldig. Bij Defensie lukt het in ieder geval niet meer. Ik heb meerdere malen opnieuw bij de mariniers en de landmacht gesolliciteerd, maar ik ben met 31 jaar te oud. Helaas, die droom is in duigen gevallen."

In plaats van een nieuw begin te maken, bestond de periode na zijn uitdiensttreding alleen maar uit het oplossen van problemen, aldus Lopes. De bemiddeling werkte niet en vanwege financiële beperkingen heeft hij zich nooit verder kunnen scholen. Achteraf heeft hij wel spijt dat hij te laat ontdekt heeft dat hij in Seedorf naar een ombudsman van Defensie had kunnen gaan toen hij als 'onderofficier' niet werd gesteund door zijn meerderen. "Als ik het over had kunnen doen, had ik eerder aan de bel getrokken. En ik heb ook veel te veel verwacht van het re-integratiebureau. Ik heb me te afhankelijk van instanties opgesteld. Uiteindelijk moest ik toch zelf een baan vinden. Dat zou ik alle jongens die nu veteraan worden mee willen geven: stel je niet te afhankelijk op, ga zelf op pad."

